Vierimaa Heikki 7.6.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

E 68/2022 vp REpowerEU-suunnitelma

Pyydettynä lausuntona REPowerEU-suunnitelmasta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Komission suunnitelma lisää energian tarjontaa, mutta ei teknologianeutraalisti
    - Samaan aikaan energiatehokkuusdirektiivi vaatii nurinkurisesti vähentämään energiankäyttöä
- Kestävän biomassan käyttöä rajataan useissa eri FF55 -paketin osissa. Suomen huoltovarmuuden ja uusiutuvan energian tavoitteiden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että biotalous uusiutuvine materiaaleineen nähdään fossiilitalouden luopumisen mahdollistajana
- Markkinavakausvarannon käyttöä komission projektien rahoittajana tulee harkita tarkkaan

Metsäteollisuus ry tuomitsee Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan. EU-jäsenmaiden energiahuollon riippuvuus Venäjästä vaihtelee huomattavasti. Osa jäsenmaista on huomattavan riippuvaisia venäläisen maakaasun käytöstä, jonka korvaaminen on osoittautunut vaikeimmaksi virstanpylvääksi.

REPowerEU -suunnitelman tarkoituksena on tarjota työkalut Venäjän fossiilienergian korvaamiseksi. Jäsenmaiden tilanteiden poikkeavuus tekee EU:n laajuisen suunnitelman toteuttamisesta huomattavan vaikeaa, joka myös nähtävillä myös komission aloitteista. Komission pahimmat sudenkuopat markkinoiden sääntelystä ja Windfall-veroista näyttäisi jääneen pois suunnitelmasta ja se keskittyy energiatarjonnan lisäämiseen, energiansäästöön ja energiahankintojen toteuttamiseen.

REPowerEU-suunnitelman aloitteet voi jakaa karkeasti kahteen ryhmään:

1) FF-55 paketin tavoitetason nostaminen (RED & EED)

2) Suunnitelman muut aloitteet

Taustaa*:*

EU-toimielimissä on parhaillaan käsittelyssä useita komission esityksiä. Metsäteollisuus energiaintensiivisenä, runsaasti luonnonvaroja jalostavana, raaka-aineita ja tuotteita kuljettavana sekä kansainvälisessä kilpailussa toimivana alana altistuu laajasti EU-esitysten sisältämälle säätelylle.

Vierimaa Heikki 7.6.2022

Metsäteollisuus on Suomessa jo pitkälle irtautunut fossiilisista polttoaineista ja on Suomen merkittävin uusiutuvan energian tuottaja. Alan ilmastotiekartasta on nähtävissä, että tehtaamme voivat olla lähes fossiilivapaita vuonna 2035, mikäli toimintaympäristö tukee ilmastomyönteisiä investointeja. Samaan aikaan alan tuotteista voidaan saada yhä suuremmat ilmastohyödyt sekä jatkaa metsävarojen kasvattamista. Alalla on siten suuri merkitys ilmastotavoitteille sekä talouden ja työllisyyden vahvistamiselle.

Komission suunnitelma lisää energian tarjontaa, mutta ei teknologianeutraalisti

Komission suunnitelman keskiöissä on vihreän siirtymän nopeuttaminen. Komissio ei suinkaan ole keksinyt uusia aseita ongelman ratkaisemiseksi vaan tarjoaa lääkkeenä korkeampia tavoitteita uusiutuvalle energialle ja energiatehokkuudelle.

Uusiutuvan energian ja energiatehokkuus tavoitteiden kiristäminen samalla kun neuvoston ja parlamentin kannat ovat muodostumassa nähdään ongelmalliseksi. FF55 -paketin neuvotteluita on käyty jo viime kesästä alkaen, eikä niihin tulisi prosessin jatkuvuuden takia tehdä muutoksia komission toimesta tällä aikataululla.

Energiatehokkuusdirektiivin tavoitetason nosto kuvastaa komission suunnitelman haavoittuvuutta. Komissio on jo aiemmassa esityksessään nostanut energiatehokkuustavoitetta ja määritellyt energian käytölle katon jäsenvaltiokohtaisesti. Ongelmana on se, että yksikään jäsenmaa ei ole pääsemässä edes nykyisiin energiatehokkuustavoitteisiin. Hiilettömän sähkön ja uusiutuvan energian käytön odotetaan lisääntyvän voimakkaasti tulevaisuudessa yhteiskunnan sähköistymisen myötä, jolloin energian kulutuksen sääntelyä ei nähdä järkevänä. Mikäli energian kulutukselle tullaan määrittämään katto, sen tulisi koskea fossiilisen energian käyttöä.

Komission suunnitelma energian tuotannon lisäämisestä nojaa pitkälti aurinkoenergian voimakkaaseen kasvuun, joka itsessään on kannatettavaa, mutta ei välttämättä paras ratkaisu joka puolella Eurooppaa. Komission määrittämän pakkopaneloinin tai *energiatehokkuus ensin* -periaatteiden sijaan tulisi vaalia *markkinaehtoisuus ensin* -periaatetta. Uusiutuvan energian tavoitteisiin pääsemiseksi ei tulisi kasvattaa regulaatiota vaan päinvastoin mahdollistaa sääntelyä purkamalla, jota aloite uusiutuvan energian luvituksen nopeuttamisesta pyrkii korjaamaan. Valitettavasti komissio ei ole kiinnittänyt teollisuuden toimintaedellytyksiin tilanteessa, jossa maakaasumarkkina on häiriintynyt. Todellisella luvituksen ohituskaistalla tulisi huolehtia teollisen toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta, johon tulee kiinnittää huomiota kansallisesti.

Kestävän biomassan käyttöä rajataan useissa eri FF55 -paketin osissa. Suomen huoltovarmuuden ja uusiutuvan energian tavoitteiden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että biotalous uusiutuvine materiaaleineen nähdään fossiilitalouden luopumisen mahdollistajana

Puunjalostuksesta huolehtiminen on tärkeää paitsi taloudelle ja työllisyydelle, mutta myös tehokas keino huolehtia huoltovarmuudesta ja energiaomavaraisuudesta. Samaan aikaan fossiilisten tuontipolttoaineiden vähentämisen kanssa metsäteollisuuden

tuotteista voidaan saada yhä suuremmat maailmanlaajuiset ilmastohyödyt sekä jatkaa kotimaisten metsävarojen kasvattamista. Alan kehittymisellä on siten suuri merkitys myös maamme rajojen ulkopuolella

Kotimainen puunhankinta on avainasemassa nykyisessä tilanteessa, jossa puuta ei enää tuoda Venäjältä. Tuotantolaitosten raaka-aineiden saannin turvaaminen edesauttaa myös energiahuoltoon liittyvien kysymysten ratkaisemisessa, koska jalostukseen kelpaamaton puu (hakkuutähteet, puun kuoret, sellutehtaiden bioliemet) on Suomen tärkein uusiutuvan energian lähde. Kun tehtaat saavat jalostukseen tarvitsemansa puut, niin se on hyvä uutinen myös bioenergiantuottajille. Lisähaaste muodostuu, jos jalostuskelpoinen puu ohjautuu energiantuotantoon. Mikäli puun saatavuutta jalostukseen ei onnistuta turvaamaan, metsäteollisuus joutuu sopeuttamaan toimintaansa.

Markkinavakausvarannon käyttöä komission projektien rahoittajana tulee harkita tarkkaan

REPowerEU-suunnitelman yhtenä rahoitusmuotona komissio ehdottaa markkinavakausvarannon päästöoikeuksien myymistä vuoden 2026 loppuun mennessä yhteensä 20 mrd. euron arvosta. Lähtökohtaisesti päästöoikeuksien lisätarjonta lyhyellä aikavälillä tulee muuttamaan markkinadynamiikkaa. Päästökauppa itsessään nähdään toimivana järjestelmänä, eikä sen sääntöjen muuttaminen välttämättä ole tarkoituksenmukaista.

Markkinavaikutusten ohella Metsäteollisuus ry näkee ongelmana myös päästökaupan sääntöjen muuttamisen siten, että ne mahdollistavat komission projektien rahoittamisen. Nykyisen komission ehdotuksen mukaan markkinavakausvarantopäätöstä muutettaisiin määräaikaisesti, mutta hyväksytty päätös voisi lisätä komission kiusausta myös tulevaisuudessa toteuttaa samankaltainen kuvio. Tulee myös huomioida, että markkinavakausvarannossa olevien päästöoikeuksien myyminen ei nykysäännöillä vähennä kenenkään muun tahon huutokauppatuloja. Ongelmaksi muodostuukin tilanne, jolloin markkinalta otetaan ylimääräisiä päästöoikeuksia pois ja samalla jäsenvaltioiden huutokauppatulot pienenevät.

Metsäteollisuus ry

Jyrki Peisa
vt. toimitusjohtaja